

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Słubicach z dnia 10 stycznia 2022 r.

Powód Z. K. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w G. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej spółki kwoty 26.144,37 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem i nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę z dnia 01.06.2017 r. Wskazał, że pozwany pracodawca, pomimo prawidłowego wykonywania przez powoda obowiązków wynikających z umowy o pracę, rozwiązał z powodem umowę o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia. Do pozwu dołączył m.in. umowę o współpracy nr (...) zawartą między pozwaną spółką jako Usługobiorcą i powodem Z. K. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) jako Usługodawcą.

Prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Słubicach z dnia 21.02.2020 r. sygn. akt IV P 4/20 (k-15) przedmiotowa sprawa została przekazana wg właściwości do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Gdańsk-Północ w Gdańsku IV Wydziałowi Gospodarcemu. Pismem z dnia 18.05.2021 r. w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku powód wskazał, że wniosł o ustalenie istnienia stosunku pracy łączącego powoda z pozwaną spółką i zasądzenie od pozwanej odszkodowania w wysokości trzykrotnego wynagrodzenia za pracę za nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia (k-97).

Postanowieniem z dnia 25.05.2021 r. sygn. akt IV GC 405/21 Sąd Rejonowy Gdańsk -Północ w Gdańsku IV Wydział Gospodarczy przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Słubicach (k-101).

Po wpłynięciu sprawy do Sądu Rejonowego w Słubicach zarządzeniem z dnia 30.07.2021 r. sygn. akt IV P 31/21 (k-107) dokonano zwrotu pisma powoda z dnia 18.05.2021 r. (k-97) wobec niezłączenia do pisma pełnomocnictwa uprawniającego do działania przed Sądem Rejonowym w Słubicach ani w zakresie roszczenia o ustalenie istnienia stosunku pracy.

Pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w G. w odpowiedzi na pozew (k-127-129) podniosła zarzut niewłaściwości miejscowej i funkcjonalnej sądu z uwagi na łączącą strony umowę o współpracy poddającą wszelkie wyniki z niej spory pod osąd sądu właściwego dla siedziby Usługobiorcy to jest pozwanej. Pozwana podniosła, że w ramach zawartej umowy obydwie strony miały status przedsiębiorcy. Wolą i zamiarem stron nie było zawarcie umowy o pracę. Powód wynagradzany był jedynie za pracę faktycznie wykonaną, a wypłata świadczenia następowała po przedłożeniu przez powoda faktury. Powód nie był zobowiązany do osobistego świadczenia pracy. Pozwana jako "dająca zlecenie" była uprawniona do wypowiedzenia umowy w każdym czasie. W ostatnim okresie współpracy powód nienależycie wykonywał umowę, co skutkowało utratą zaufania pozwanej do kwalifikacji przyjmującego zlecenie. Pozwana nie była również zobowiązana do zlecenia powodowi jakiegokolwiek ilości usług, a powód nie mógł liczyć na żaden konkretnie określony dochód. W związku z powyższym powód nie poniósł szkody w rozumieniu art. 471 k.c.

Na rozprawie w dniu 10.01.2022 r. (godz. 00:01:28, k-172) powód zmodyfikował żądanie w ten sposób, że wniósł o ustalenie istnienia stosunku pracy oraz o odszkodowanie w kwocie 27.000,00 zł za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu (godz. 00:49:40, k-173).

Sprawa została rozpoznana w postępowaniu zwykłym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Z. K. ma 67 lat i jest z zawodu kierowcą-mechanikiem. W przeszłości pracował na podstawie umowy o pracę. Pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w G. podejmowała współpracę z kierowcami prowadzącymi własną działalność gospodarczą. W dniu 21.05.2012 r. powód zarejestrował działalność gospodarczą pod firmą : (...) Z. K., której przedmiotem był transport drogowy towarów. W dniu 01.06.2017 r. jako przedsiębiorca zawarł z pozwaną (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową w G. umowę o współpracy nr (...), w ramach której zobowiązał się do świadczenia na rzecz pozwanej usług kierowania pojazdem. Powód miał świadomość różnic zachodzących pomiędzy warunkami pracy w ramach umowy o pracę oraz warunkami wykonywania czynności w ramach umów cywilnoprawnych. Był zainteresowany nawiązaniem z pozwaną stosunku pracy, ale świadomie przyjął propozycję pozwanej nawiązania umowy cywilnoprawnej o współpracy i taką umowę zawarł. Umowa przewidywała m.in., że pozwana może ją rozwiązać z ważnych przyczyn bez zachowania terminu wypowiedzenia w przypadku, gdy usługodawca nie wykonuje jej w sposób prawidłowy, tj. m.in. gdy utracił uprawnienia wymagane do wykonywania umowy, naraził pozwaną na znaczną szkodę, nie rozlicza się finansowo i dokumentacyjnie z wykonania każdego zlecenia w terminach przewidzianych umową.

Dowody:

- dane z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (k-130),
- umowa współpracy nr (...) (k-5-7),
- przesłuchanie powoda Z. K. (godz. 00:08:07, 00:17:43, 00:37:53 rozprawy w dniu 10.01.2022 r., k-172).

W ramach zawartej umowy powód świadczył usługi pojazdem należącym do pozwanej, która zlecała powodowi dostarczenie określonych ładunków z wyznaczonego miejsca ich pobrania do miejsca przeznaczenia. Powód otrzymywał od pozwanej zlecenie transportowe wskazujące numer załadunku, adresy załadunku i rozładunku oraz termin, w którym należało dokonać rozładunku. Pozwana spółka informowała również powoda, na jakich parkingach powód może się zatrzymywać. Powód zobowiązany był do wyboru możliwie najkrótszej trasy przewozu ładunków umożliwiającą ich terminową dostawę. Zdarzało się, że pozwana spółka za pośrednictwem (...) sprawdzała miejsce położenia pojazdu, którym kierował powód. Informowała powoda o konieczności dokonania rozładunku w wyznaczonym do tego terminie. Pozwana spółka nie ingerowała natomiast w sposób wykonania przez powoda zlecenia transportowego, w szczególności – w wybór trasy, czas rozpoczęcia zlecenia, sposób jego wykonania. Powód nie był zobowiązany do wykonywania powierzonych zadań w określonym czasie ani na wyznaczonych przez pozwaną trasach. Powód nie otrzymywał od pozwanej zleceń transportowych systematycznie, po zrealizowaniu danego zlecenia powód czekał na kolejne od kilkunastu do kilkudziesięciu godzin. Nie była określona minimalna liczba przewozów, które powód ma wykonać w danym miesiącu ani czas, który powód w danym miesiącu miałby poświęcić na ich wykonanie. Po wykonaniu, w ramach jednego ze zleceń, transportu towarów do Wielkiej Brytanii, powód odmówił pozwanej wykonywania kolejnych przejazdów do Wielkiej Brytanii. Pozwana przestała wówczas zlecać powodowi transporty do tego kraju. Powód nie był zobowiązany do osobistego świadczenia pracy. Mógł powierzyć wykonanie usługi posiadającej uprawnienia kierowcy osobie trzeciej. Zobowiązany był jedynie poinformować o tym wcześniej pozwaną, która musiała zaakceptować wykonanie zlecenia przez określoną osobę trzecią. Powód nie korzystał z ww. możliwości w okresie wykonywania usług dla pozwanej. Był zobowiązany do informowania pozwanej m.in. o terminach okresowych badań technicznych pojazdu, którym się poruszał, ważności certyfikatu TIR naczepy i ważności ubezpieczeń pojazdu.

W ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej powód zatrudniał księgową. Za wykonane na rzecz pozwanej usługi w postaci transportów towarów powód wystawiał pozwanej rachunki, przygotowywane przez księgową. W oparciu o wykonane przez powoda zlecenia transportowe i na podstawie przedstawionych przez powoda rachunków pozwana wypłacała powodowi wynagrodzenie.

Dowody:

- umowa współpracy nr (...) (k-5-7),

- przesłuchanie powoda Z. K. (godz. 00:08:07, 00:17:43, 00:37:53, 00:49:40 rozprawy w dniu 10.01.2022 r., k-172-173).

Oświadczeniem z dnia 03.02.2020 r. pozwana spółka rozwiązała z powodem umowę o współpracy bez zachowania okresu wypowiedzenia wobec niezapewnienia przez powoda prawidłowego wykonywania umowy, tj. z powodu m.in. nieterminowości dostaw, niedostosowania się do zasad planowania.

Po rozwiązaniu umowy powód przeszedł na emeryturę. Uzyskuje świadczenie emerytalne w wysokości 1.637,00 zł miesięcznie.

Dowody:

- oświadczenie pozwanej spółki o rozwiązaniu z powodem umowy o współpracy (k-4),

- przesłuchanie powoda Z. K. (godz. 00:37:53 rozprawy w dniu 10.01.2022 r., k-172-173).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do elementów konstytuujących stosunek pracy należy osobiste świadczenie pracy oraz wykonywanie jej pod nadzorem pracodawcy i na jego ryzyko. Ponadto dla ustalenia rodzaju powstałego między stronami stosunku prawnego istotne znaczenie ma wola i zamiar stron (tak również- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.03.2008 r. I UK 282/07).

W przedmiotowej sprawie powód Z. K. zarejestrował działalność gospodarczą pod firmą : (...) Z. K., której przedmiotem był transport drogowy towarów. Następnie świadomie, znając różnice zachodzące między umową o pracę i umową o charakterze cywilnoprawnym, zawarł z pozwaną spółką, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, umowę współpracy nr (...). Wiedział, że nawiązywany stosunek prawny nie będzie stosunkiem pracy. Jak wskazał w toku przesłuchania w dniu 10.01.2022 r. (godz. 00:17:43), „chciał zawrzeć taką umowę”, pomimo, że był zainteresowany nawiązaniem z pozwaną stosunku pracy.

Sposób realizacji przez strony umowy współpracy nr (...) również nie świadczy o pracowniczym zatrudnieniu powoda. Zgodnie z § 3 umowy powód mógł powierzyć wykonanie usługi kierowania pojazdem osobie trzeciej posiadającej odpowiednie uprawnienia. Nie był zatem zobowiązany do osobistego świadczenia pracy. Okoliczność nieskorzystania przez powoda z takiej możliwości nie oznacza, że powód był jej pozbawiony. Brak obowiązku osobistego świadczenia pracy pozbawia łączący strony stosunek prawny głównego i charakterystycznego dla stosunku pracy elementu (tak również – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.10.1998 r. I PKN 416/98). Wykonując powierzone zlecenia, powód nie pozostawał pod nadzorem pozwanej spółki. Spedytor, który kontaktował się z powodem, informował powoda jedynie o konieczności dostarczenia towaru w wyznaczonym terminie. Nie ingerował natomiast w kwestię sposobu wykonania przez powoda zlecenia, tj. czasu rozpoczęcia zlecenia czy wyboru trasy. Powód, zgodnie z umową, obowiązany był jedynie do „wyboru możliwie najkrótszej trasy”, co jednak nie oznaczało wyznaczania przez pozwaną trasy, którą powód miał dokonać przewozu. Określony w § 10 umowy obowiązek powoda parkowania na parkingach wedle zaleceń pozwanej także nie stanowi okoliczności, którą można odnieść do kwestii nadzoru nad wykonywaniem pracy w ramach stosunku pracy. Powód wykonywał bowiem przewozy pojazdem należącym do pozwanej, którym przewoził towary o określonej wartości. Obowiązek parkowania według zaleceń pozwanej miał zatem na celu bezpieczne, bezszkodowe dostarczenie przez powoda towarów do wyznaczonego celu.

W ramach stosunku pracy pracownik zobowiązany jest do wykonywania poleceń pracodawcy dotyczących pracy. Powód, pomimo przyjęcia w ramach zawartej umowy, zobowiązania wykonywania na zlecenie pozwanej usług kierowania pojazdem, odmówił wykonywania transportów do Wielkiej Brytanii i pozwana takich przewozów powodowi nie zlecała. Świadczy to o braku charakterystycznego dla stosunku pracy elementu podporządkowania służbowego. Wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy wiąże się także z wykonywaniem jej w z góry określonym czasie wyznaczonym przez pracodawcę. Powód nie wykonywał swoich obowiązków w stałych porach dnia ani w wyznaczonych okresach. Świadczył usługi z różnymi pod względem długości przerwami, uzależnionymi od czasu otrzymania kolejnych zleceń. Powód nie wykazał również, aby otrzymywał wynagrodzenie za czas pozostawania w gotowości do pracy na rzecz pozwanej.

Za wykonane usługi powód wystawiał rachunki, w oparciu o które pozwana wypłacała powodowi wynagrodzenia.

Powód nie korzystał również z urlopów wypoczynkowych. Odmienne w tej kwestii twierdzenie powoda (godz. 00:17:43 rozprawy w dniu 10.01.2022 r., k-172v) jest niewiarygodne z uwagi na wskazaną jednocześnie przez powoda okoliczność uwarunkowania wypłaty przez pozwaną świadczenia za okres niewykonywania przez powoda pracy uprzednim wystawieniem przez powoda rachunku.

Brak elementów konstytutywnych dla stosunku pracy w ramach więzi prawnej łączącej powoda z pozwaną spółką uzasadnił oddalenie powództwa o ustalenie stosunku pracy na podstawie art. 22 § 1 k.p. W związku z powyższym oddaleniu podlegało również żądanie zasądzenia odszkodowania od pozwanej na rzecz powoda z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę. Skoro stron nie łączył stosunek pracy żądanie odszkodowawcze jest nieuzasadnione. Ponadto powód nie wykazał przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej o charakterze cywilnoprawnym pozwanej spółki, określonych art. 471 k.c., tj. szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy określonym działaniem lub zaniechaniem pozwanej a poniesioną przez powoda szkodą.

Mając powyższe na uwadze oddalono powództwo w całości.

Na podstawie art. 102 k.p.c., z uwagi na sytuację majątkową powoda i wysokość uzyskiwanego przez powoda świadczenia emerytalnego i ponoszonych przez powoda wydatków, nie obciążono powoda kosztami procesu.